

Sterk tegen Pesten

mei 2026

Voorwoord

Een veilig leerklimaat is de basis voor goed onderwijs. Iedere leerling heeft recht op een schoolomgeving waarin hij of zij zich veilig en geaccepteerd voelt. Ondanks de inzet van scholen in Nederland, tonen cijfers uit de Landelijke Veiligheidsmonitor 2021–2022 (Lodewick et al., 2023) een toename van pestgedrag in het funderend onderwijs. Dit onderstreept de noodzaak van een krachtig, structureel en samenhangend anti-pestbeleid.

Sinds 2015 verplicht de Wet veiligheid op school elke onderwijsinstelling tot het voeren van een actief veiligheidsbeleid, met expliciete aandacht voor de preventie en aanpak van pesten. Daarbij is het aanstellen van een anti-pestcoördinator en een contactpersoon verplicht. Dit document beschrijft hoe het anti-pestbeleid op AMS is georganiseerd, uitgevoerd en geborgd.

Na het opstellen van dit document is de inhoud gedeeld en besproken met de ondersteuningscoördinator van CVO-nwf. Dit overleg heeft geleid tot aanpassingen in het bestaande anti-pestprotocol, dat is uitgebreid met een aantal elementen uit dit document. Het nieuwe protocol komt grotendeels overeen met wat hier beschreven staat. Dit document gaat echter verder: het beschrijft niet alleen het beleid, maar ook hoe dit in de praktijk wordt uitgevoerd. Met andere woorden, het laat zien hoe de anti-pestcoördinator het beleid coördineert.

Namens het team AMS,

[Astrid Rijkstra](#)

Anti-pestcoördinator & veiligheidscoördinator

[Janneke de Haan](#), [Marnix Oudega](#) & [Marcia Siccama](#)

Contactpersonen pesten

[Ivonne ten Kate](#)

Directeur AMS

Inhoud

Voorwoord.....	2
Coördineren van het anti-pestbeleid.....	4
Samenwerken in de school: taken en rollen.....	5
Anti-pestprotocol.....	8
Uitvoering van het anti-pestbeleid.....	9
Ambities en vooruitblik.....	12
 Bijlage 1: Signalen die aanwijzingen geven voor pestgedrag	 13
Bijlage 2: Thermometer pesten in de klas.....	15
Bijlage 3: Wat te doen bij cyberpesten.....	14

1 Coördineren van anti-pestbeleid

Op de AMS zijn er op school medewerkers met de onderstaande taken:

- het coördineren van het beleid in het kader van het tegengaan van pesten;
- het fungeren als aanspreekpunt in het kader van pesten.

Beide taken zijn bij verschillende medewerkers belegd.

Het eerste aanspreekpunt voor leerlingen en ouders is de mentor. In de praktijk is het vaak de mentor die leerlingen en ouders opvangt en begeleidt bij ongewenst gedrag (inclusief pesten). Echter soms willen of durven leerlingen die gepest worden niet naar de mentor toe te stappen. Voor hen is er een contactpersoon die ze kunnen aanspreken in het kader van pesten. We hebben op de AMS drie verschillende contactpersonen, zowel mannen als vrouwen en werkzaam op zowel de locatie AMS als op de Einstein Class. Deze contactpersonen hebben allen een opleiding gevolgd waardoor ze op een professionele, zorgvuldige en empathische manier leerlingen of ouders kunnen ondersteunen bij ongewenst gedrag, zoals pesten. Bovendien kunnen ze, indien gewenst, de leerling of ouders in contact brengen met de externe vertrouwenspersoon.

De coördinator van het anti-pestbeleid is een deskundige in het aanpakken van pesten. De coördinator fungeert als klankbord voor collega's die vragen hebben over pesten en de aanpak ervan. Ook is de coördinator verantwoordelijk voor het anti-pestbeleid op school. Om deze taken goed uit te kunnen voeren, is het noodzakelijk dat de coördinator zicht heeft op de beleving van veiligheid van leerlingen, op pestproblemen, pestincidenten en veiligheidsrisico's.

We hebben de taak van anti-pestcoördinator belegd bij de ondersteuningscoördinator omdat deze ook de mogelijkheid heeft om, indien nodig, diepgaander interventies in te zetten.

Leerlingen en ouders weten wie op school de mentoren en de contactpersonen pesten zijn en wie het anti-pestbeleid coördineert. Deze medewerkers zijn zichtbaar benoemd met naam en mailadres in de schoolgids.

informatie	bron
Schoolgids – wie zijn de aanspreekpunten En wie is de anti-pestcoördinator	De online schoolgids

2 Samenwerken in de school: taken en rollen

Rol van de mentor

De mentor heeft een signalerende taak ten aanzien van pesten. In het anti-pestprotocol staat stapsgewijs weergegeven wat de mentor doet wanneer er het vermoeden is dat een leerling gepest wordt. De signalen die aanwijzingen kunnen geven dat er sprake is van pesten, staan voor mentoren omschreven in bijlage 1. Deze bijlage staat ook in het anti-pestprotocol. We nemen jaarlijks in alle klassen de vragenlijst van de schoolveiligheidsmonitor af, Vensters voor scholen. De uitkomsten van deze vragenlijst bevat veel informatie over hoe leerlingen eventueel pestgedrag ervaren. Omdat deze vragenlijst slechts eenmaal per jaar is en in maart wordt afgenomen, is er soms behoefte om eerder in een schooljaar mogelijk pestgedrag in een klas te onderzoeken. De anti-pest coördinator reikt mentoren de thermometer (bijlage 2) aan als instrument dat ingezet kan worden om te bekijken of er in de klas gepest wordt. Om cyberpesten te voorkomen of om tips te geven aan slachtoffers van cyberpesten attendeert de anti-pestcoördinator de mentoren op de tips die zijn opgenomen in bijlage 3.

Vaak durven kinderen die gepest worden niet te vertellen wat er aan de hand is. Ze zijn angstig dat de dader meteen aangepakt wordt, wat als gevolg kan hebben dat ze alleen maar meer gepest zullen worden. Niet alleen mentoren signaleren pestgedrag, ook de andere docenten en conciërges hebben hierin een belangrijke functie. Als door het onderwijsteam pestgedrag wordt geconstateerd dan is het van belang de betreffende mentor hiervan op de hoogte te stellen. Wil een leerling dit niet, dan kan ook één van de contactpersonen op de hoogte worden gebracht zodat een passende actie kan worden ondernomen.

Rol van de contactpersonen pesten

De contactpersoon binnen de school is het aanspreekpunt voor leerlingen die te maken krijgen met pesten. En ook voor ouders die zich hierover zorgen maken. De meeste leerlingen zullen naar hun eigen leraar of mentor toegaan. Het aanspreekpunt is er vooral voor diegenen die dat niet durven of kunnen. Deze persoon vangt de gepeste leerling (en de ouders) op. Samen brengen ze de situatie in kaart en bekijken ze de mogelijke en wenselijke acties om de pestsituatie op te lossen. Daarbij verwijst en begeleidt de contactpersoon eventueel naar andere medewerkers binnen of buiten de school. Hierbij zal vaak de anti-pestcoördinator van de school een rol spelen. De acties die worden uitgezet moeten voor de gepeste leerling goed voelen. Er worden pas stappen gezet wanneer de gepeste leerling daarvan weet en eraan toe is. Uitgangspunt is dat de gepeste leerling zich veilig genoeg voelt om aan het pestprobleem te werken. Daar werken de contactpersoon en de leerling (met zijn ouders) samen naar toe.

Rol van de anti-pestcoördinator

De anti-pestcoördinator is verantwoordelijk voor het bevorderen van een veilig schoolklimaat, het signaleren en aanpakken van pestgedrag, het ontwikkelen en uitvoeren van het anti-pestprotocol het coördineren van preventieve maatregelen op het gebied van sociale veiligheid. Het uiteindelijke doel is het creëren van een schoolomgeving waarin alle leerlingen zich veilig, gerespecteerd en geaccepteerd voelen.

De anti-pestcoördinator werkt nauw samen met:

Mentoren – als eerste aanspreekpunt voor leerlingen.

Schoolleiding – voor beleidsmatige verankering en mandaat.

Leerlingbegeleiders/schoolmaatschappelijk werkers – voor extra ondersteuning.

Leerlingenpanel – voor feedback en initiatieven vanuit de leerlingen.

Burgerschapscoördinator – voor activiteiten gericht op leren van gedrag op school en de organisatie van activiteiten zoals de Paarse Vrijdag

Taken van de mentor, de contactpersonen en van de anti-pestcoördinator

Hieronder staan de taken van de verschillende medewerkers die te maken hebben met het onderdeel pesten van het veiligheidsbeleid.

Taken van de mentor	Taken van de contactpersonen - pesten
1. Signaleren van pesten - Aan de hand van de signalen opgenomen in bijlage 1. - Bekijken of er in de klas gepest wordt aan de hand van de thermometer in bijlage 2 - Bi Cyberpesten de tips in bijlage 3 aan de klas/leerling uitdelen en bespreken. - Als er sprake is van pesten door een groep/klas dan geeft de mentor dit door aan de anti-pestcoördinator zodat er tijdig gehandeld kan worden voordat het escaleert. 2. Fungeren als aanspreekpunt - Indien de mentor pesten signaleert of als een leerling/ouders bij de mentor aangeeft dat er sprake is van pesten, heeft de mentor ook de taken die hiernaast bij het aanspreekpunt pesten genoemd staan. 3. Aanpak van pesten - Preventief inzetten van anti-pestprogramma's en lessen over pesten. - Samen met het slachtoffer van pesten en de ouders een actieplan maken en registreren in Magister. - In geval van strafbare feiten de ouders of meerderjarige leerling adviseren naar de politie te gaan. De taken die bij de contactpersoon staan beschreven, zijn ook taken van de mentor als er geen contactpersoon is benaderd.	1. Opvangen, begeleiden en verwijzen gepeste leerling en ouders - De peestsituatie in kaart brengen volgens de stappen genoemd in het anti-pestprotocol - Bespreken gewenste en mogelijke oplossingen. - Ondersteunen bij het in gang zetten van de gewenste oplossing en inschakelen 2. Nazorg - Checken of de afspraken zijn nagekomen en het pesten is gestopt. 3. Registratie en evaluatie van individuele casussen - Leg de ondernomen acties en de afspraken die met betrokkenen gemaakt zijn schriftelijk vast in het logboek in Magister - Registreer een incident in het incidentenregister in Magister via de schoolleider. - Evalueer casussen en deel leerpunten met de anti-pestcoördinator 4. Attenderen op de klachtenregeling - Mocht het gesprek niet naar tevredenheid lopen of tot het gewenste resultaat leiden, betrek dan de anti-pest coördinator en de schoolleider. - Wijs de leerling/ouders op de mogelijkheid een klacht in te dienen bij de klachtencommissie als het pestprobleem niet naar tevredenheid is afgehandeld door de directie en/of het bestuur. Het anti-pestprotocol van school wordt gebruikt als check bij alle stappen.

Taken van de anti-pestcoördinator

1. (Mede)verantwoordelijkheid voor schoolveiligheidsbeleid

- Zorgen dat schoolveiligheid (en specifiek pesten) regelmatig op de agenda staat.
- Zorgen voor de ontwikkeling van schoolregels en afspraken (over pesten), inclusief sanctiebeleid.
- Zorgen dat schoolregels leven binnen de school.
- Zorgen dat er op school een anti-pestprotocol is en door de mentoren wordt uitgevoerd.
- Zorgen dat preventieve maatregelen worden genomen om de veiligheid op school vergroten.
- Beleidsadviezen geven aan de schoolleiding gericht op het vergroten van de veiligheid op school.

2. Klankbord voor collega's die vragen hebben over pesten en de aanpak ervan

- Vragen van docenten over de aanpak van pesten beantwoorden en advies geven over de aanpak van pestsituaties in de klas.
- Zorgen dat docenten weten hoe te handelen in een pestsituatie.

- Zorgen dat er actuele kennis is bij iedereen in het team over pesten en groepsprocessen.
- Zorgen dat docenten weten wat zij preventief kunnen doen om pesten te voorkomen.
- Informeren en adviseren over de inzet en het gebruik van anti-pestprogramma's en lessen over pesten.

3. Zicht hebben op de beleving van veiligheid, incidenten en mogelijke risico's

- Zorgen dat (pest)incidenten geregistreerd worden.
- Op regelmatige basis overleggen met de mentoren en de aanspreekpunten pesten om mogelijke trends te signaleren.
- In kaart brengen van risico's en onveiligheid aan de hand van incidenten en uitkomsten van de jaarlijkse monitor van de veiligheidsbeleving van de leerlingen.
- Preventieve maatregelen nemen naar aanleiding van onveilige situaties en pestincidenten.

Ook een medewerker kan slachtoffer zijn van pesten. Daarom geldt het sociaal veiligheidsbeleid voor alle betrokkenen binnen de schoolomgeving: leerlingen en personeel. Personeel kan worden gepest door ouders, leerlingen en collega's. Voor deze situaties verwijzen we naar het protocol grensoverschrijdend gedrag (zie hoofdstuk pesten) en de integriteitscode van CVO-nwf.

Informatie	bron
Lijst met mogelijke signalen die aanwijzingen geven dat er sprake is van pesten.	Bijlage1: Lijst van signalen
Thermometer: meetinstrument pesten in de klas	Bijlage 2: De thermometer
Wat te doen tegen cyberpesten	Bijlage 3: tips voor leerlingen bij cyberpesten
Informatie en stappen die worden gezet bij pesten onder medewerkers en bij andere vormen van grensoverschrijdend gedrag betreft leerlingen en medewerkers	Protocol Grensoverschrijdend gedrag Protocol integriteitscode

De anti-pestcoördinator is verantwoordelijk voor de ontwikkeling van het anti-pestprotocol en de uitvoering ervan. In dit hoofdstuk wordt de koppeling met het anti-pestprotocol beschreven. Na het verschijnen van dit document is het anti-pestprotocol van CVO-nwf aangepast. Onderaan deze bladzijde staat een link naar zowel het oude als het nieuwe anti-pestprotocol.

Preventieve maatregelen

We nemen preventieve maatregelen om pesten te voorkomen zoals die in het anti-pestprotocol worden genoemd. De anti-pestcoördinator, die tevens ondersteuningscoördinator is, neemt deel aan de toelatingscommissie. De gegevens van de kinderen die aangemeld worden, worden zorgvuldig bekeken op onder andere het gebied van pesten. Ook komt het voor dat ouders bij de aanmelding een verzoek indienen voor plaatsing in een bepaalde klas vanwege een pestverleden. Hier wordt gehoor aangegeven en de gegevens worden bij de leerlingen (slachtoffers en daders) in het logboek in het leerlingvolgsysteem (Magister) genoteerd.

De anti-pestcoördinator heeft een structurele aanpak ontworpen om pesten te voorkomen door onder andere lesmateriaal met de mentoren te delen. Wanneer en welk materiaal wordt gedeeld staat beschreven in het volgende hoofdstuk.

Communicatie

Gaande het schooljaar kan de mentor of een contactpersoon een melding over mogelijk pestgedrag ontvangen of zelf signaleren. De mentor gaat hiermee aan de slag volgens de sanctieladder die in het anti-pestprotocol staat beschreven. Hij start met 'laddersport 1' van de sanctieladder en noteert gemaakte afspraken in het leerlingvolgsysteem (Magister- logboek). Bovendien meldt hij het pestgedrag bij de anti-pest coördinator. Deze laatste zal met de mentor meekijken of de sanctieladder en het anti-pestprotocol op de juiste wijze gehanteerd worden bij elk incident. Wanneer het een grotere groep leerlingen betreft, een ernstige vorm van pesten is of klas overstijgend, participeert ook de schoolleider in het maken van een plan van aanpak.

Monitoring

De registratie van de gevolgde stappen en afspraken in het leerlingvolgsysteem (logboekitem bij de betreffende leerling) heeft als doel dossieropbouw van het gedrag van een leerling. Hiernaast registreert de schoolleider sinds januari 2025 de melding in het incidentenregister in Magister volgens het meldformulier. Het doel hiervan is dat alle meldingen over incidenten op één plaats worden geregistreerd zodat de anti-pestcoördinator samen met de boven schoolse ondersteuningscoördinator, op basis van een grondige analyse, het veiligheidsbeleid bij kan stellen of passende interventies kan nemen.

Niet alle pestincidenten zijn voor docenten of medewerkers zichtbaar of worden gemeld. Daarom hebben monitoren we mogelijk pestgedrag ook aan de hand van de tevredenheidsonderzoek van Vensters voor scholen.

Uitvoering van het anti-pestbeleid

De anti-pestcoördinator heeft het afgelopen jaar de volgende acties ondernomen:

1. Medeverantwoordelijkheid voor het schoolveiligheidsbeleid

- **Beleid bekendgemaakt aan personeel, ouders en leerlingen.**
Aan het begin van het schooljaar is via het weekbericht aan alle medewerkers gecommuniceerd wat het schoolbeleid is rondom pesten. Daarbij zijn medewerkers gewezen op het anti-pestprotocol, het protocol grensoverschrijdend gedrag en de integriteitscode. Ouders en leerlingen zijn geïnformeerd via de nieuwsbrief en de schoolgids. De namen en e-mailadressen van de anti-pestcoördinator en de aanspreekpunten in de schoolgids opgenomen.
- **Positive peergroup pressure.**
In beide leerlingpanels is in juni 2026 het ondersteuningsprofiel besproken, waaronder de ondersteuning bij pesten.
- **Aanpassing toezicht op schoolplein.**
Uit de evaluatie van vorig jaar, via het ouderpanel, bleek dat sommige leerlingen de binnenkomst op het schoolplein als onveilig ervaren. Daarom is besloten dat er elke ochtend minimaal twee medewerkers toezicht houden op het plein. De hekken op het plein zijn op verzoek van de leerlingen aan alle kanten open. Vorig jaar zijn er meer camera's op het plein en in het schoolgebouw geplaatst.
- **Verbetering op basis van incidentanalyse en feedback.**
Jaarlijks vindt een gesprek plaats met de schoolleiding over het gevoerde beleid, de incidenten en de voortgang van de aanpak. Om de veiligheid in de ruimtes buiten het lokaal te vergroten is afgesproken dat docenten bij de start van de les in de deuropening staan en schoolleiders indien mogelijk tijdens de gouden schoolweken bij de ingang van het schoolgebouw.
- **Professionalisering.**
De anti-pestcoördinator volgt samen met een leerlingbegeleider een tweejarige opleiding over sociale veiligheid en groepsdynamiek (inclusief onderwijs). Deze opleiding is gestart in augustus 2024. De aandachtsfunctionarissen volgen in 2026 scholing.
- **Actuele ontwikkelingen gevolgd.**
De anti-pestcoördinator heeft zich op de hoogte gehouden van relevante ontwikkelingen binnen het onderwijsveld en wetgeving (o.a. Inspectie van het Onderwijs, NJi).
- **Deelname aan netwerken.**
Er is actief deelgenomen aan netwerken en intervisiegroepen met andere anti-

pestcoördinatoren en ondersteuningscoördinatoren binnen CVO-nwf. Bovendien is in 2025-2026 actief deelgenomen aan ketenaanpak jeugd in samenwerking met de gemeente Waadhoeke

2. Klankbord voor collega's bij vragen over pesten en de aanpak daarvan

- **Mentoren voorzien van lesmateriaal en informatie gegeven tijdens themaperiodes:**
 - *Gouden Weken* – start schooljaar
 - *Agrarische Dagen* – rondom het stadsfeest extra aandacht voor gedrag en preventie van escalaties
 - *Week tegen Pesten* – vierde week van september
 - *Zilveren Weken* – na de herfstvakantie
 - *Complimentendag* – 1 maart
 - *Landelijke Dag tegen Pesten* – 19 april
 - *Paarse Vrijdag* – december
 - Lesideeën over (online) pesten en online privacy voor leerlingen van 13-15 jaar
- **Sociaal-emotionele vaardigheden.**

In leerjaar 1 en 2 is structureel aandacht voor sociale vaardigheden gericht op persoonlijke en sociale ontwikkeling. De anti-pestcoördinator wijst de mentoren op het gebruik van de methode.
- **Training sociale vaardigheden.**

Samen met leerlingbegeleiders is een training georganiseerd voor onderbouwleerlingen. Uit de evaluatie bleek behoefte bij klas 3; daarom heeft de anti-pestcoördinator in overleg besloten om de training vanaf schooljaar 2025-2026 ook aan klas 3 aan te bieden. Dit wordt ook in 2026-2027 voortgezet.
- **Overleg met mentoren.**

Gedurende het schooljaar hebben gesprekken plaatsgevonden met mentoren om samen casussen rondom pesten te bespreken.
- **Samenwerking met externe instanties.**

Er is samengewerkt met o.a. jeugdgezondheidszorg, de wijkagent en schoolmaatschappelijk werk.
- **Coördinatie bij pestincidenten.**

Bij serieuze incidenten zijn gesprekken gevoerd met betrokkenen, ouders ingeschakeld en waar nodig passende vervolgstappen gezet.
- **Opstellen van handelingsplannen.**

In samenwerking met mentoren zijn handelingsplannen of OPP's opgesteld voor zowel slachtoffers als daders van pestgedrag.

- **Positieve schoolcultuur bevorderen.**
AMS-ansichtkaarten zijn gedrukt voor mentoren om complimenten aan leerlingen uit te delen.
- **Training voor onderwijsondersteunend personeel.**
Het FIACC verzorgde in juni 2026 een training over het omgaan met agressieve leerlingen en ouders, met als doel effectief te kunnen handelen bij pestincidenten.

3. Inzicht in veiligheidsbeleving, incidenten en risico's

- **Tevredenheidsonderzoek en self-assessment**
In maart en april 2026 is het Vensters-tevredenheidsonderzoek afgenomen bij alle leerlingen. De schoolleiding & anti-pest coördinator hebben de resultaten geanalyseerd. De vragenlijsten geven inzicht in de ervaren veiligheid, mede omdat slachtoffers van pesten dit niet altijd zelf melden. De resultaten van de vragenlijst zijn besproken in de leerlingenraad en in met het ouderpanel.
- **Resultaten AMS**
Volgens de data uit de vragenlijst Vensters voor scholen is het pestgedrag iets gestegen t.o.v. 2025. Deze stijging verklaren wij doordat in oktober 2025 een incident heeft plaatsgevonden op zowel onze school als de nabijgelegen school en hierbij was een mes betrokken. Dit incident heeft in regionale kranten gestaan en op onze leerlingen indruk gemaakt. De uitkomsten uit deze vragenlijst omtrent pesten zijn nog steeds op het niveau van de landelijke benchmark. Leerlingpanels en ouderpanels beoordelen het tegengaan van pestgedrag en het voorkomen van pestgedrag positiever dan in de vragenlijst.
- **Incidentregistratie in Magister**
Sinds schooljaar 2025-2026 worden incidenten, waaronder pesten, centraal geregistreerd in Magister, naast cd vermelding in het leerlinglogboek. Dit biedt beter inzicht in het aantal en type incidenten en maakt diepgaande analyse op schoolniveau mogelijk.
- **Locaties en typen pestgedrag**
Uit de registraties blijkt dat pestgedrag voornamelijk plaatsvindt buiten het lokaal, zoals in de kantine en op het schoolplein. Ook buiten schooltijd (avond, stadsfeest) komen incidenten voor. De meest voorkomende vormen zijn verbaal (uitschelden), online (foto's, berichten) en incidenteel fysiek. Fysieke incidenten zijn zeldzaam en lijken meer op ruzies dan op structureel pesten. Het vmbo toont een hoger risico op het plaatsvinden van pestgedrag dan de havo en havoplus.
- **Toezicht en monitoring verbeterd**
In februari 2025 zijn extra camera's opgehangen in het schoolgebouw. Daarnaast is sinds januari 2025 een extra conciërge aangesteld, die tijdens pauzes extra toezicht houdt in de kantine en op het schoolplein. Deze interventies zijn ingezet na aanleiding van een analyse van de uitkomsten van de vragenlijst Vensters voor scholen en het gesprek met de leerlingpanels.

Ambitie en vooruitblik

AMS zet in op:

- Doorontwikkeling van lespakketten rond sociale veiligheid (3x per jaar – week van de mediawijsheid toevoegen met lesmateriaal via [Lesmateriaal en medialessen over mediawijsheid: een handig overzicht](#) en [Stop \(digitaal\) pesten en cyberpesten » tips en lespakket](#));
- Bewustwording over online pesten en de nieuwste varianten met AI-gevaren;
- Versterking van positieve groepsvorming;
- Professionalisering van medewerkers met actuele kennis en instrumenten.
- De meldstructuur die gebruikt wordt bij de incidentregistratie meer bekend maken bij de mentoren zodat deze ook bij de pestincidenten structureel wordt toegepast.

Met deze inzet streven we naar een veilige school waarin elke leerling zichzelf kan zijn.

Bijlage 1: Signalen die aanwijzingen geven voor pestgedrag

De betrokkenen Bij het pesten zijn drie hoofdbetrokkenen aan te wijzen, te weten:

- a. het slachtoffer
- b. de pester
- c. de meelopers

Om deze betrokkenen te kunnen identificeren zijn er een aantal signalen waar men op kan letten.

Signalen van slachtoffers

Signalen op school

- De leerling is vaak alleen in de pauze
- De leerling mag niet meedoen bij opdrachten of wordt als laatste gekozen
- Schoolprestaties gaan achteruit
- De leerling ziet er ongelukkig, gestrest, depressief uit
- De leerling klaagt over buikpijn en/of hoofdpijn
- De leerling blijft altijd in de buurt van een personeelslid
- De leerling heeft misschien niet één goede vriend, zit veel alleen
- Bezittingen worden afgenomen, verstoep of kapot gemaakt
- De leerling wordt uitgelachen, onvriendelijk benaderd door klasgenoten
- De leerling is vaak alleen, hij lijkt geen vrienden te hebben
- De leerling wordt als laatste gekozen, bijvoorbeeld bij het vormen van groepjes tijdens gym
- De leerling probeert dicht bij de leerkracht te blijven
- De leerling ziet er ongelukkig, bang, neerslachtig en huilerig uit
- De leerling vertoont een plotselinge of geleidelijke verslechtering in schoolresultaten
- De leerling kan zichzelf beschadigen

Signalen thuis

- De leerling komt thuis met kapotte spullen of meldt dat spullen kwijt zijn
- De leerling vertelt dat hij op school gepest wordt
- De leerling heeft onverklaarbare blauwe plekken
- De leerling wil niet graag naar school
- De leerling eet slecht, slaapt slecht
- Er is onrust betreffende sociale media
- De leerling is neerslachtig
- De leerling vertelt niets meer over school
- De leerling praat nooit meer over andere meisjes of jongens, of alleen op een negatieve manier
- De leerling neemt nooit anderen mee naar huis
- De leerling heeft langdurig slechtere resultaten dan vroeger
- De leerling klaagt vaak over hoofdpijn, buikpijn of over vermoeidheid
- De leerling maakt een langdurig futloze indruk
- De leerling blijft laat op en/of heeft nachtmerries
- De leerling heeft veel geld nodig voor onduidelijke uitgaven

- De leerling wil zo min mogelijk alleen naar buiten
- De leerling heeft stemmingswisselingen
- De leerling heeft moeite met alleen thuis zijn/ verlatingsangst

Signalen van pesters en meelopers

- De leerling overheerst graag andere kinderen en pest op een gemene manier, schoppen en slaan, eigendommen van het slachtoffer stuk maken etc.
- De leerling heeft het vooral voorzien op de zwakkere klasgenoten en is soms overdreven vaak bij deze kinderen in de buurt
- De leerling probeert "meelopers" in hun "praktijken" mee te krijgen
- De leerling pest op een subtielere manier die veel moeilijker op te sporen valt bijv. spullen afpakken, uitsluiten
- De leerling staat, in tegenstelling tot andere leerlingen, positief tegenover geweld.
- De meelopers zijn bij 80% van de situaties betrokken.
- Het is duidelijk dat ouders, mentoren, docenten en leerlingbegeleiders een zeer belangrijke taak hebben. Zij hebben het directe contact met de leerling persoonlijk en/of in groepsverband.

Bijlage 2: Thermometer pesten in de klas

Leerling gegevens

De afname van deze vragenlijst gebeurt anoniem, maar toch zouden wij een paar dingen van je willen weten:

- Ik ben een jongen/meisje (omcirkel het juiste woord)

- Ik zit in klas

- Ik zit in de afdeling vmbo-basis/vmbo-kader/vmbo-TL//havo/Einstein Class (omcirkel het juiste woord)

Over de laatste maand:

	Nooit	Altijd
1. Ik voel me op school veilig genoeg om: - Te zijn wie ik ben - Voor mijn geloof uit te komen - Mijn mening te geven - Te kiezen en te doen wat ik wil - Te gaan en te staan waar ik wil	0 1 2 3 4 5 0 1 2 3 4 5 0 1 2 3 4 5 0 1 2 3 4 5 0 1 2 3 4 5	
2. Ik voel mij veilig - In de klas - In het schoolgebouw - In de kantine/aula/overblijfruimte - Op het schoolplein - In de buurt van de school	0 1 2 3 4 5 0 1 2 3 4 5 0 1 2 3 4 5 0 1 2 3 4 5 0 1 2 3 4 5	
3. Ik voel me veilig omdat de school - Goed op naleving van de regels let - Goed helpt als je hulp vraagt - Goed optreedt tegen pesten en geweld - Goed optreedt tegen discriminatie	0 1 2 3 4 5 0 1 2 3 4 5 0 1 2 3 4 5 0 1 2 3 4 5	
4. Ik voel me onveilig op school door - Leerlingen - Docenten - Andere personeelsleden op school - Leerlingen van een andere school	0 1 2 3 4 5 0 1 2 3 4 5 0 1 2 3 4 5 0 1 2 3 4 5	
5. Ik voel me onveilig op school door: - Uitschelden - Bedreiging met woorden - Stuk maken of stelen van mijn spullen - Uitsluiting (niet meer mogen meedoen) - Pesten - Lichamelijk geweld - Bedreiging met een wapen - Discriminatie - Seksueel geweld (kijken, woorden, aanraking)	0 1 2 3 4 5 0 1 2 3 4 5 0 1 2 3 4 5 0 1 2 3 4 5 0 1 2 3 4 5 0 1 2 3 4 5 0 1 2 3 4 5 0 1 2 3 4 5 0 1 2 3 4 5	

AMS

6. Ik word op school gepest of gediscrimineerd - Om hoe ik eruitzie - Om wat ik wel en niet goed kan - Om mijn afkomst, geloof of cultuur - Om de manier waarop ik spreek en schrijf - Omdat ik een jongen of een meisje ben - Omdat ik lhbtqia++ ben	0 1 2 3 4 5 0 1 2 3 4 5 0 1 2 3 4 5 0 1 2 3 4 5 0 1 2 3 4 5 0 1 2 3 4 5
7. Ik maak het voor anderen onveilig op school door: - Uitschelden - Bedreiging met woorden - Stuk maken /stelen van spullen van anderen - Uitsluiting (niet meer laten meedoen) - Pesten - Lichamelijk geweld - Bedreiging met een wapen - Discriminatie - Seksueel geweld (kijken, woorden, aanraking)	0 1 2 3 4 5 0 1 2 3 4 5 0 1 2 3 4 5 0 1 2 3 4 5 0 1 2 3 4 5 0 1 2 3 4 5 0 1 2 3 4 5 0 1 2 3 4 5 0 1 2 3 4 5

Bijlage 3: Tips bij Cyberpesten

5 tips om cyberpesten te voorkomen

Het liefst voorkom je natuurlijk dat je met cyberpesten te maken krijgt. Hieronder vind je een aantal tips om cyberpesten te voorkomen.

- Gebruik altijd een nickname.
- Houd je inlognamen altijd privé, ook voor vrienden en vriendinnen.
- Denk goed na over wat je op je social media plaatst, deel nooit privégegevens zoals je adres, telefoonnummer, woonplaats.
- Log je social media profielen altijd uit, zo kan niemand er misbruik van maken.
- Stel een code in op je telefoon, zodat niemand deze zomaar kan gebruiken.
- Zet je account op privé zodat alleen mensen die je kent je kunnen volgen. En verwijder mensen uit je volgerslijst die je niet kent.

7 tips voor slachtoffers van cyberpesten

Heb jij cyberpesten meegemaakt? Weet dat het niet jouw schuld is en dat je er niet alleen voor staat.

- Praat er met iemand over die je vertrouwt, zoals je leraar, mentor, vrienden of ouders. Je hoeft het niet alleen te doen.
- Blokkeer de pester.
- Pest diegene die jou dit aandoet niet terug, dit maakt het erger.
- Probeer het pesten te negeren door niet in te gaan op mails of privéberichten.
- Bewaar het bewijsmateriaal (zoals screenshots), dit is handig voor een aangifte bij de politie.
- Verwijder, nadat je een screenshot hebt gemaakt, alle berichten van je profielpagina.
- Als er een tekst of beeldmateriaal van jou op een externe website staat, vraag de beheerder dan om dit te verwijderen.

Is cyberpesten strafbaar?

Cyberpesten is strafbaar als het valt onder bedreiging, discriminatie of smaad, meldt de politie. Het ongewenst verspreiden van naaktfoto's van iemand onder de 18 jaar valt onder kinderporno. Aangifte doen tegen cyberpesten is dus mogelijk.